

Erhvervs- og Selskabs- styrelsen:

Undersøgelse af det erhvervs- og samfundsøkonomiske poten- tiale ved digitale regnskaber

21. november 2007

Rambøll Management
Nørregade 7A
DK-1165 København K
Denmark

Tlf: 3397 8200
www.ramboll-management.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	1
2.	Sammenfatning	3
3.	Grundlæggende forudsætninger for undersøgelsen	6
4.	Omstillingsomkostninger	7
4.1	Forudsætninger om opgørelse af omstillingsomkostninger	7
4.2	Kvantificering af omstillingsomkostninger	9
4.3	Sammenfatning	10
5.	XBRL-løsningens betydning for de løbende administrative og økonomiske omkostninger i erhvervslivet	11
5.1	Samlet overblik over betydningen af XBRL-løsningen	11
5.2	Betydning af XBRL for udarbejdelsen af årsrapporter	12
5.3	Betydning af XBRL for indberetningen af årsrapporter	14
5.4	Betydning af XBRL for behandlingen af årsrapporter	17
5.5	Betydning af XBRL for indberetninger til SKAT og Danmarks Statistik	17
5.6	Betydning af XBRL for anvendelsen af årsrapporter blandt øvrige aftagere	22
5.7	Sammenfatning	25
5.8	Følsomhedsberegninger	26
6.	Anbefalinger og kommentarer	28
7.	Perspektivering	29
8.	Metode, udfordringer og validitet	31
8.1	Metodiske udfordringer	32
8.2	Undersøgelsens validitet	32

1. Indledning

Rambøll Management har for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen gennemført en undersøgelse af det erhvervs- og samfundsøkonomiske potentiale ved indberetning af digitale regnskaber til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Den digitale indberetning baseres teknisk på den såkaldte XBRL-standard (eXtensible Business Reporting Language), der er en teknisk standard for struktureret opmærkning af finansiel information. Kravene til en given finansiel rapportering udtrykkes gennem en XBRL-taksonomi, og selve rapporteringen med data udtrykkes gennem "XBRL instance dokumenter".

Ved brug af XBRL-løsningen opnår selskaber og revisorer¹ således mulighed for at indsende årsrapporterne digitalt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, ligesom løsningen åbner mulighed for, at selskabsselskabsselvangivelsen til SKAT og regnskabsstatistikken til Danmarks Statistik kan indberettes samtidig med indberetningen af den digitale årsrapport.

I første omgang omfatter XBRL-løsningen de såkaldte B-selskaber fra 1. januar 2008, mens de børsnoterede selskaber og C-selskaber forventes at kunne indberette digitalt fra januar 2009. Senere forventes XBRL-løsningen udviklet til også at omfatte de selvstændigt erhvervsdrivende.

Løsningen åbner således mulighed for, at de lovpligtige oplysninger kan indberettes direkte til de offentlige myndigheder, uden at oplysninger indberettes på papir. Løsningen åbner endvidere mulighed for, at selskaberne undgår at indberette de samme oplysninger til flere forskellige offentlige myndigheder og på forskellige tidspunkter. I forbindelse med indberetningen vil selskaberne dog skulle angive hvilke myndigheder, de enkelte oplysninger skal indberettes til.

Som et led i udviklingen af XBRL-løsningen, har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen igangsat et pilotprojekt med revisionsfirmaet BDO ScanRevision med henblik på at tilpasse løsningen til indberetningen af årsrapporterne og med henblik på at teste løsningen. Fra januar 2008 vil det, som anført, for B-selskaber være muligt at anvende XBRL-løsningen til indberetning af årsregnskab, regnskabsstatistik og selskabsselvangivelse.

I forlængelse af pilotprojektet, har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ønsket at få gennemført en vurdering af det umiddelbare erhvervs- og samfundsøkonomiske potentiale ved brugen af XBRL-løsningen. Ligeledes har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ønsket at få belyst potentialet ved XBRL-løsningen for hhv. C og D selskaber. Det er dog endnu ikke muligt at kvantificere dette potentiale, da XBRL-løsningen endnu ikke er endeligt udviklet for C og D selskaber. Undersøgelsen giver således et øjebliksbillede af de umiddelbare forventninger til betydningen af den digitale indberetning via XBRL. Undersøgelsen dækker dermed ikke de potentialer som på længere sigt kan tænkes at opstå, herunder eksempelvis betydningen af mulighederne for øget udveksling af elektroniske data mellem moder- og datterselskab via XBRL.

I samarbejde med Rambøll Management, der har forestået udarbejdelsen af undersøgelsen, har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen således besluttet at opføre de *forventede* administrative og erhvervsøkonomiske konsekvenser ved anvendelsen af løsningen. Denne rapport indeholder resultatet af dette arbejde.

Undersøgelsens resultater er fremkommet i tæt dialog med udvalgte revisionsfirmaer, herunder BDO ScanRevision samt Mortensen & Beierholm, der

¹ Det vil sige revisorer, der varetager udarbejdelsen af årsrapporter på vegne af selskaberne.

har bidraget med oplysninger om forventninger til XBRL-projektet. I tillæg hertil, er undersøgelsens resultater baseret på en workshop med deltagelse af fem revisorer fra fire revisionsfirmaer samt en repræsentant fra Foreningen af Registrerede Revisorer. Der er herudover gennemført en række interview med et større pengeinstitut og fire mindre pengeinstitutter, ligesom der er gennemført interview med mindre registrerede revisionsfirmaer og systemleverandører. Der er desuden afholdt møder med SKAT og Danmarks Statistik.

Undersøgelsen baserer sig herudover på eksisterende undersøgelser, herunder analyser udarbejdet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, samt data fra de gennemførte målinger af selskabernes administrative byrder forbundet med bl.a. indgivelsen af årsrapporter (AMVAB).

Endelig er afholdt interview med fire tilfældigt udvalgte børsnoterede selskaber for at undersøge deres vurdering af potentialet ved en digital indberetningsmulighed. Erfaringerne fra disse interview er afrapporteret i et særskilt perspektiverende kapitel.

2. Sammenfatning

I dette afsnit sammenfattes opgørelsen af det erhvervs- og samfundsøkonomiske potentiale ved XBRL-løsningen. Hovedvægten er lagt på den digitale indberetning fra B-selskaber.

Som beskrevet i introduktionen, er sigtet med XBRL-projektet, at løsningen skal give selskaber og revisorer mulighed for at indsende årsrapporten digitalt via XBRL, ligesom oplysninger til SKAT og Danmarks Statistik skal kunne indsendes på samme måde. Den digitale indberetning indebærer således, at selskaberne kan indberette oplysninger direkte og digitalt til myndighederne, således at unødige manuelle og papirbaserede arbejdsgange undgås. Løsningen bevirker endvidere, at virksomheden nu slipper for at indberette de samme data til forskellige offentlige myndigheder, men at data alene skal indberettes én gang til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Undersøgelsen af det erhvervs- og samfundsøkonomiske potentiale ved XBRL-løsningen er foregået med udgangspunkt i ovennævnte grundlæggende forudsætninger om XBRL-projektet.

Tabellen herunder sammenfatter opgørelsen af omkostningerne i omstillingsfasen.

	Omkostning, samfundsniveau, kr.	Omkostning pr virksomhed/pr medarbejder, kr.
Omkostninger i omstillingsfasen for revisorer	-	-
Tilpasning af IT-systemer	795.000	39.750
Træning af revisionsmedarbejdere	4.236.555	398
Omkostninger i omstillingsfasen for pengeinstitutter	196.100	39.220
I alt	5.227.655	-

Som det fremgår af tabellen, forventes de samlede omkostninger i omstillingsfasen at udgøre ca. 5,2 mio. kr. på samfunds niveau, hvoraf ca. 80 % af omkostningerne relaterer sig til oplæring af revisionsmedarbejdere.

Tabellen herunder sammenfatter de forventede årlige administrative lettelser ved anvendelse af XBRL-løsningen for indberetningen og anvendelsen af årsrapporter, regnskabsstatistik og selskabssevangivelser. Tabellen vedrører alene B-selskaber og forudsætter at alle B-selskaber årsrapporter, selskabssevangivelser og regnskabsstatistikker indberettes via XBRL:

Reduktionspotentiale	Lettelser, samfunds niveau, kr.	Årlige lettelser, pr selskab/årsrapport, kr.
Indberetningen af årsrapporter	31.639.779	282
Indberetning og anvendelse hos SKAT	47.259.910	422
Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik	570.896	70
Anvendelse blandt øvrige aftagere	23.991.667	59

Som det fremgår af tabellen, forventes det største lettelsespotentiale at være forbundet med indberetningen af årsrapporterne samt indberetningen af selskabssevangivelsen til SKAT, ligesom potentialet forventes at være relativt stort for ikke-offentlige aftagere af årsrapporter.

Ud over ovennævnte lettelser forventes et yderligere lettelsespotentiale for C- og D-selskaber, når de får mulighed for at anvende løsningen fra januar 2009. Det er dog ikke muligt at kvantificere dette potentiale pt.

- I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **udarbejdelsen af årsrapporterne**, forventes anvendelsen af XBRL ikke umiddelbart

at medføre betydelige ændringer i de arbejdsprocesser, der er relateret til selve udarbejdelsen af årsrapporten for såvel selskaber, der benytter revisorassistance, som selskaber, der selv varetager arbejdet. Dog introducerer XBRL nye arbejdsgange i forbindelse med selve indberetningen og datakontrol. Revisorerne vurderer således på nuværende tidspunkt, at anvendelsen af XBRL-løsningen ikke umiddelbart vil medføre en reduktion af de ressourcer, som er nødvendige for at udarbejde årsrapporten. Omvendt fremføres også, at der på sigt kunne ligge en potentiel tidsbesparelse i tendensen mod en større standardisering af årsrapporterne. Det skal dog nævnes, at kun én revisionsvirksomhed har haft mulighed for at afprøve XBRL-løsningen i praksis, da den ikke er trådt i kraft endnu.

- I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **indberetningen af årsrapporterne**, rummer XBRL-løsningen et reduktionspotentiale, således at det ikke længere vil være nødvendigt at gennemføre kopierings- og forsendelsesaktiviteter i forbindelse med indgivelsen af årsrapporterne. Potentialet for reduktionen i kopieringsomkostningerne er beregnet til ca. 28,3 mio. kr., mens reduktionspotentialet for forsendelsesomkostningerne er opgjort til ca. 3,4 mio. kr. Samlet er det beregnede reduktionspotentiale opgjort til 31,6 mio. kr. på samfundsniveau årligt, svarende til ca. 282 kr. pr B-selskab årligt.
- I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **behandlingen af årsrapporterne**, forventes anvendelsen af XBRL ikke at indebære ændringer for selskaberne.
- I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **anvendelsen af årsrapporterne**, forventes anvendelsen af XBRL at kunne reducere det nuværende ressourceforbrug forbundet med selskabsselvangeligheden med op til to tredjedele, ligesom XBRL-løsningen forventes at medføre et reduktionspotentiale i relation til selve indsendelsen af selskabsselvangeligheden i form af færre omkostninger til porto og forsendelse. Undersøgelsen viser, at reduktionspotentialet i forhold til selskabsselvangeligheden udgør ca. 47,3 mio. kr. på samfundsniveau årligt, svarende til ca. 422 kr. pr B-selskab årligt.
- Undersøgelsen viser desuden, at anvendelsen af XBRL forventes at indeholde et reduktionspotentiale i relation til indberetningen til regnskabsstatistikken i relation til forsendelse mv. Undersøgelsen viser, at XBRL-løsningen rummer et potentiale for en reduktion i de administrative omkostninger på ca. 570.000 kr. på dette område.
- Undersøgelsen viser endvidere, at anvendelsen af XBRL forventes at indeholde reduktionspotentiale blandt øvrige aftagere af regnskabsoplysninger (pengeinstitutter og dataleverandører). Potentialet ligger dels i besparelser i ressourceanvendelsen hos disse selskaber som følge af større ensretning og standardisering af årsrapporterne og dels i besparelser på anskaffelse af årsrapporter. Samlet set er reduktionspotentialet for anvendelsen af digitale regnskaber blandt øvrige aftagere opgjort til ca. 24,0 mio. kr. på samfundsniveau, svarende til 59 kr. pr årsrapport.
- Det er endvidere kendetegnede, at der forventes at ligge et betydeligt potentiale i form af yderligere **genbrug af data**, som det ikke er muligt at kvantificere på nuværende tidspunkt. Det gælder i forhold til offentlige myndigheder, men også som følge af den større ensretning og standardisering af årsrapporterne. Den større ensretning giver mulighed for større sammenlignelighed mellem årsrapporterne, hvilket igen øger mulighederne for at udarbejde benchmark mellem selskaber og mulighederne for at opstille branchestatistikker. Endvidere har flere brugere af årsregnskaber fremhævet fordelene ved en nemmere og hurtigere adgang til årsrapporterne.

- Det skal understreges, at undersøgelsen giver et øjebliksbillede af forventningerne til digital indberetning via XBRL, hvor den i første omgang er udviklet til B-selskaberne pr 1. januar 2008. Det indebærer, at der kan være række potentialer, som ikke indgår i undersøgelsen. Eksempler herpå er udveksling af elektroniske data mellem moder- og datterselskab via XBRL, et XBRL-understøttet økonomisystem i selskaberne, og indberetning til øvrige myndigheder end Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, SKAT og DST.

3. Grundlæggende forudsætninger for undersøgelsen

Dette kapitel sammenfatter de grundlæggende forudsætninger for gennemførelsen af undersøgelsen og dermed de grundlæggende forudsætninger for undersøgelsens resultater. Der fokuseres på principielle og generelle forudsætninger, mens mere konkrete forudsætninger og antagelser er inkluderet i de følgende kapitler.

Følgende principielle og generelle forudsætninger ligger til grund for undersøgelsens resultater:

- Alle årsrapporter for B-selskaber indberettes digitalt via XBRL-løsningen.
- Indeværende undersøgelse fokuserer primært på konsekvenserne for B-selskaberne. En tidligere analyse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fra marts 2005 har vist, at 83 % af B-selskaberne anvender revisor til opstilling af årsrapporten.
- Det samlede antal årlige årsrapporter for B-selskaber udgør 112.000, hvilket svarer til godt 90 % af alle indsendte årsrapporter til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.
- Vurderingerne af XBRL-løsningens betydning bygger på revisorerens forventninger til den arbejdsproces, der vil være gældende for anvendelsen af løsningen.
- Vurderingerne af XBRL-løsningens betydning bygger på forventninger til udformningen af XBRL-løsningen. Kun ét revisionsfirma har haft mulighed for at teste XBRL-løsningen i praksis.
- Anvendelsen af XBRL-løsningen forventes at medføre en vis standardisering/ensretning af formatet for årsrapporterne.
- Indberetning til SKAT ligger samtidig med indberetningen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.
- Alle digitale regnskaber stilles gratis til rådighed i XBRL-format af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (overfor banker og leverandører af virksomhedsdata mv.).
- Der anvendes oplysninger fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsens AM-VAB-målinger til fastlæggelse af tidsforbrug og timelønninger.
- Det antages, at eventuelle reduktioner i de ressourcer, der anvendes af revisorer til indsendelsen mv. af årsrapporten, modsvares af en tilsvarende nedsættelse af revisionshonoraret for de selskaber, der anvender revisorer.
- Indeværende analyse bygger på en række datakilder, herunder kvalitative interview, workshop med revisorer og eksisterende undersøgelser.
- Der er en række potentialer, som ikke indgår i indeværende undersøgelse. Eksempler herpå er udveksling af elektroniske data mellem moder- og datterselskab via XBRL, et XBRL-understøttet økonomisystem i selskaberne, og en udvidelse af XBRL-løsningen til at omfatte øvrige indberetninger til det offentlige end årsrapporten, selskabsselvangivelsen og regnskabsstatistikken.

4. Omstillingsomkostninger

Dette kapitel ser nærmere på de omkostninger, omstillingen til brugen af XBRL-løsningen forventes at medføre. Omstillingsomkostningerne dækker over de omkostninger, selskaber og revisorer forventes at have til udviklingen af tekniske løsninger i eksisterende systemer, ligesom omstillingsomkostningerne dækker over de omkostninger, brugere af XBRL-løsningen kan forventes at have til uddannelse af medarbejdere. I næste kapitel redegøres for opgørelsen af de konsekvenser, brugen af XBRL-løsningen kan forventes at medføre på løbende basis.

4.1 Forudsætninger om opgørelse af omstillingsomkostninger

I det følgende redegøres for forudsætningerne for opgørelsen af de omkostninger, som forventes i omstillingsfasen ved overgangen til XBRL-løsningen. Opgørelsen af omkostningerne i omstillingsfasen fremgår af afsnit 4.2.

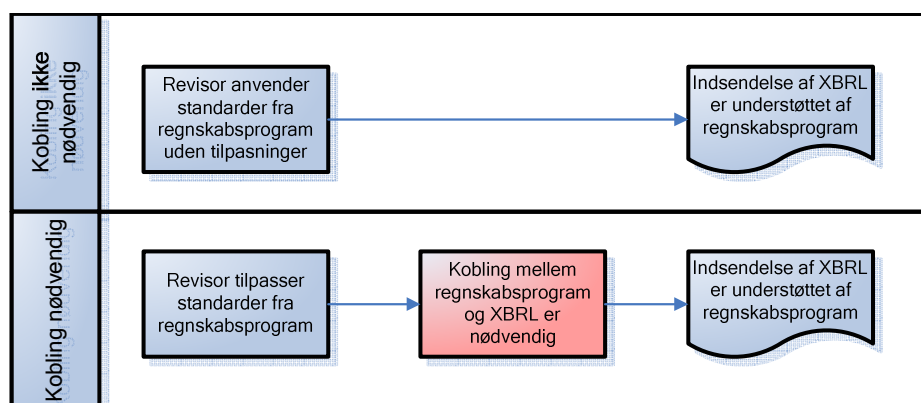
4.1.1 Omkostninger i omstillingsfasen for revisorer

Undersøgelsen viser, at revisorer, der ønsker af anvende XBRL-løsningen, må forventes at skulle afholde nogle omkostninger i omstillingsfasen. Omkostningerne omfatter primært tilpasning af eksisterende IT-systemer, men også træning af revisionsmedarbejdere. I det følgende redegøres for de forudsætninger, som ligger bag opgørelsen af de omkostninger, der kan forventes i omstillingsfasen for revisorer.

Tilpasning af IT-systemer

I forhold til behovet for tilpasninger af IT-systemer viser undersøgelsen, at de revisionsfirmaer, der anvender de standarder for årsrapporterne, som understøttes af revisionsprogrammerne, ikke forventes at have behov for at tilpasse de eksisterende programmer. Modsat forventes de revisionsfirmaer, der tilpasser standarderne i regnskabsprogrammerne, så årsrapporten giver årsregnskabet for den enkelte kunde, at få behov for at tilpasse regnskabsprogrammerne i forhold til XBRL-løsningen.

Undersøgelsen viser således, at de revisionsfirmaer, der i dag har udviklet egne standarder for opstillingen af årsrapporterne, og som fremover skal benytte XBRL-løsningen, forventeligt vil skulle gennemgå de eksisterende systemer og indarbejde koblinger mellem de enkelte poster og konti til XBRL-løsningen (jf. figuren herunder).

Som led i undersøgelsen, har der været gennemført interview med 2 af de 3 mest udbredte systemleverandører. Begge leverandører har i interviewene angivet, at såfremt brugerne anvender leverandørens standard årsrapportering, vil brugerne kunne anvende XBRL-løsningen direkte og uden ekstraomkostninger. Begge interview viser samtidig, at såfremt revisionsfirmaerne tilpasser standarderne i revisionsprogrammerne vil der skulle gennemføres

en kobling mellem de enkelte poster og konti i revisionsprogrammet og XBRL-formatet.

Undersøgelsen viser i den forbindelse desuden, at det primært er de større revisionsfirmaer, som tilpasser standarderne i revisionsprogrammerne, mens de mindre revisionsfirmaer i større grad benytter de skabeloner, som er udviklet er henholdsvis Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Foreningen af Registrerede Revisorer. Eftersom de mindre selskaber således i større grad holder sig til standarderne, forventes det, at omkostningerne til tilpasningen af de eksisterende IT-systemer vil ligge hos de større revisionsfirmaer.

Undersøgelsen viser derudover, at de mindste revisorer, der i dag ikke benytter et revisionsprogram, men i stedet benytter egne Office-systemer, ikke umiddelbart kan forventes at ville benytte XBRL-løsningen, da omkostningerne for disse revisionsfirmaer til investering i revisionsprogrammer eller til tilpasning af eksisterende løsninger, forventes at være for omfattende set i forhold til revisorerens markedsvolumen.

I forhold til selve indberetningen viser interviewene med systemleverandørerne desuden, at de mest udbredte revisionsprogrammer allerede i dag er designet således, at indberetningen understøttes, hvorfor det ikke forventes at brugerne af revisionsprogrammerne vil blive pålagt yderligere omkostninger på dette område.

Træning af revisionsmedarbejdere

Undersøgelsen viser, at omstillingen til brugen af XBRL-løsningen kan forventes at medføre omkostninger til træning af revisionsmedarbejdere. De revisorer, der deltog i workshoppen, gav således udtryk for, at anvendelsen af XBRL-indberetningen kan forventes at medføre behov for oplæring af medarbejdere i de arbejdsgange, der vil være rettet mod indberetningen via XBRL til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Modsat forventningerne til omstilling af IT-systemerne, forventes behovet for træning af revisionsmedarbejdere i overgangen til brugen af XBRL-indberetningen at være nødvendigt for samtlige revisionsfirmaer, der anvender løsningen, da medarbejderne i alle disse revisionsfirmaer vil have behov for instruktioner i de arbejdsgange, der er forbundet med selve anvendelsen af indberetningsapplikationen og dermed indberetningen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

4.1.2 Omkostninger i omstillingsfasen for leverandører af virksomhedsdata

Undersøgelsen viser, at leverandører af virksomhedsdata kan forventes at have mindre omkostninger forbundet med omstillingen til XBRL-løsningen. Disse virksomheder, der i dag køber årsrapporter fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med henblik på at udbyde oplysninger om danske virksomheder, forventes at skulle tilpasse deres systemer, så de fremover kan modtage de digitale oplysninger.

Der har som led i undersøgelsen været gennemført et interview med en af de markedsledende leverandører, der bekræfter, at der vil være behov for en omstilling af deres nuværende systemer. Virksomheden har endnu ikke haft lejlighed til at vurdere omfanget af behovet for tilpasninger af systemet, og har derfor heller ikke haft mulighed for at vurdere omkostningerne forbundet hermed. Omstillingsomkostningerne for disse virksomheder indgår derfor ikke i denne undersøgelse.

4.1.3 Omkostninger i omstillingsfasen for pengeinstitutter

Undersøgelsen viser derudover, at de pengeinstitutter, der i dag køber årsrapporter fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og/eller leverandører af virk-

somhedsoplysninger, også må forventes at have omkostninger forbundet med tilpasningen af deres systemer til den digitale modtagelse.

Interviewene og møderne med pengeinstitutterne viser således, at de større pengeinstitutter forventer, at deres nuværende IT-systemer vil skulle omstilles, således at systemerne giver mulighed for at modtage og indlægge XBRL-data på kunder.

Interviewene med pengeinstitutterne viser desuden, at de mindre pengeinstitutter typisk rekvirerer årsrapporterne fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, og at oplysningerne herfra primært anvendes i markedsføringsøjemed, for eksempel i forbindelse med canvass. Dataindsamlingen viser dog, at disse pengeinstitutter i dag typisk ikke bearbejder og registrerer data fra de eksisterende årsrapporter i deres egne systemer, og det vurderes ikke umiddelbart, at overgangen til digitaliseringen vil ændre på dette. Af denne årsag vurderes der ikke at være behov for omstilling af IT-systemerne blandt de mindre pengeinstitutter.

4.2 Kvantificering af omstillingsomkostninger

Med baggrund i de ovenfor beskrevne forudsætninger for de omkostninger, som relaterer sig til omstillingsfasen, indeholder det følgende opgørelsen af omstillingsomkostningerne.

4.2.1 Omkostninger i omstillingsfasen for revisorer

Som det fremgår af ovenstående, viser dataindsamlingen, at revisorer, der ønsker af anvende XBRL-løsningen, må forventes at skulle afholde nogle omkostninger i omstillingsfasen til tilpasning af eksisterende IT-systemer og til træning af revisionsmedarbejdere.

Tilpasning af IT-systemer

Undersøgelsen viser, at det primært er de større revisionsfirmaer, som tilpasser standarderne i revisionsprogrammerne, og at omkostningerne til tilpasningen af de eksisterende IT-systemer derfor vil ligge hos de større revisionsfirmaer, mens de mindre revisionsfirmaer i mindre grad tilpasser standarderne i revisionsprogrammerne.

Baseret på erfaringerne fra XBRL-pilotprojektet, vurderer BDO ScanRevision at opsætningen af koblingen mellem revisionsprogrammet og XBRL-formatet vil udgøre ca. 150 timer for hvert af de revisionsfirmaer, der får behov for at tilpasse systemerne. Denne vurdering understøttes af interview med systemleverandører. Opstillingen af et eventuelt stylesheet forventes at være indeholdt i omkostningerne, se også næste kapitel.

Det er i undersøgelsen antaget, at behovet for tilpasninger af revisionsprogrammerne vil omfatte danske revisionsfirmaer med mere end 50 ansatte, svarende til en samlet population på ca. 20 revisionsfirmaer².

Med anvendelse af disse forudsætninger og oplysninger fra AMVAB-manualen om, at timelønnen (inkl. overhead) for en regnskabsmedarbejder, der udfører beregningsarbejde vedr. revision mv., udgør 265 kr., er omkostningerne i omstillingsfasen til tilpasningen af IT-systemerne opgjort til i alt ca. 795.000 kr. på samfundsniveau, svarende til en omkostning på ca. 39.750 kr. pr revisionsfirma. Det antages med andre ord, at tilpasningen sker ved brug af interne medarbejderressourcer.

Træning af revisionsmedarbejdere

Undersøgelsen viser, at omstillingen til brugen af XBRL-løsningen kan forventes at medføre omkostninger til træning af revisionsmedarbejdere i for-

² En opgørelse fra Berlingske Nyhedsmagasin over danske revisionsfirmaer fra februar 2007 (nr. 3), viser, at de 19 af de 20 største danske revisionsfirmaer har flere end 50 ansatte.

hold til de arbejdsgange, der vil være rettet mod indberetningen af årsrapporterne til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Modsat forventningerne til omstilling af IT-systemerne, forventes behovet for træning af revisionsmedarbejdere i overgangen til brugen af XBRL-indberetningen at være nødvendigt for samtlige revisionsfirmaer, der anvender løsningen, da medarbejderne i alle disse revisionsfirmaer vil have behov for instruktioner i de arbejdsgange, der er forbundet med selve anvendelsen af indberetningsapplikationen og dermed indberetningen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Antages det, at samtlige årsrapporter for B-selskaber indsendes digitalt ved brug af XBRL-løsningen, vil det betyde, at alle revisionsfirmaer, der har B-selskaber blandt deres kunder, vil skulle træne deres medarbejdere i anvendelsen af XBRL-løsningen. På baggrund af XBRL-pilotprojektet vurderes det således, at 75 % af samtlige ansatte i danske revisionsfirmaer vil skulle instrueres i brugen af instrueres i anvendelsen af XBRL-løsningen. På baggrund af XBRL-pilotprojektet vurderes det desuden, at omfanget af træningen vil udgøre 1½ time pr revisionsmedarbejder.

Med anvendelse af disse forudsætninger, er omkostningerne i omstillingsfasen til træning af revisionsmedarbejdere opgjort til ca. 4,2 mio. kr. på samfundsniveau, svarende til en omkostning pr medarbejder på ca. 400 kr. Et revisionsfirma med 25 revisionsmedarbejdere vil dermed have omkostninger til træning svarende til ca. 9.900 kr.

4.2.2 Omkostninger i omstillingsfasen for pengeinstitutter

Undersøgelsen viser, at de store pengeinstitutter, som i dag køber årsrapporter fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og/eller leverandører af virksomhedsoplysninger, må forventes at have omkostninger forbundet med tilpasningen af deres systemer til den digitale modtagelse. På denne baggrund antages det i undersøgelsen, at behovet for omstilling af systemer vil omfatte de 5 største pengeinstitutter i Danmark.

Interviewene og møderne med pengeinstitutterne viser, at omkostningerne til omstillingen af systemerne forventes at udgøre én mandemåned for hvert af de store pengeinstitutter.

Med udgangspunkt i disse forudsætninger og antagelser, vurderes omkostningerne i omstillingsfasen for disse pengeinstitutter at udgøre ca. 196.000 kr. på samfundsniveau, svarende til en omkostning på ca. 39.200 kr. pr pengeinstitut.

4.3 Sammenfatning

Tabellen herunder sammenfatter opgørelsen af omkostningerne i omstillingsfasen.

	Omkostning, samfundsniveau, kr.	Omkostning pr virksomhed/pr medarbejder, kr.
Omkostninger i omstillingsfasen for revisorer	-	-
Tilpasning af IT-systemer	795.000	39.750
Træning af revisionsmedarbejdere	4.236.555	398
Omkostninger i omstillingsfasen for pengeinstitutter	196.100	39.220
I alt	5.227.655	-

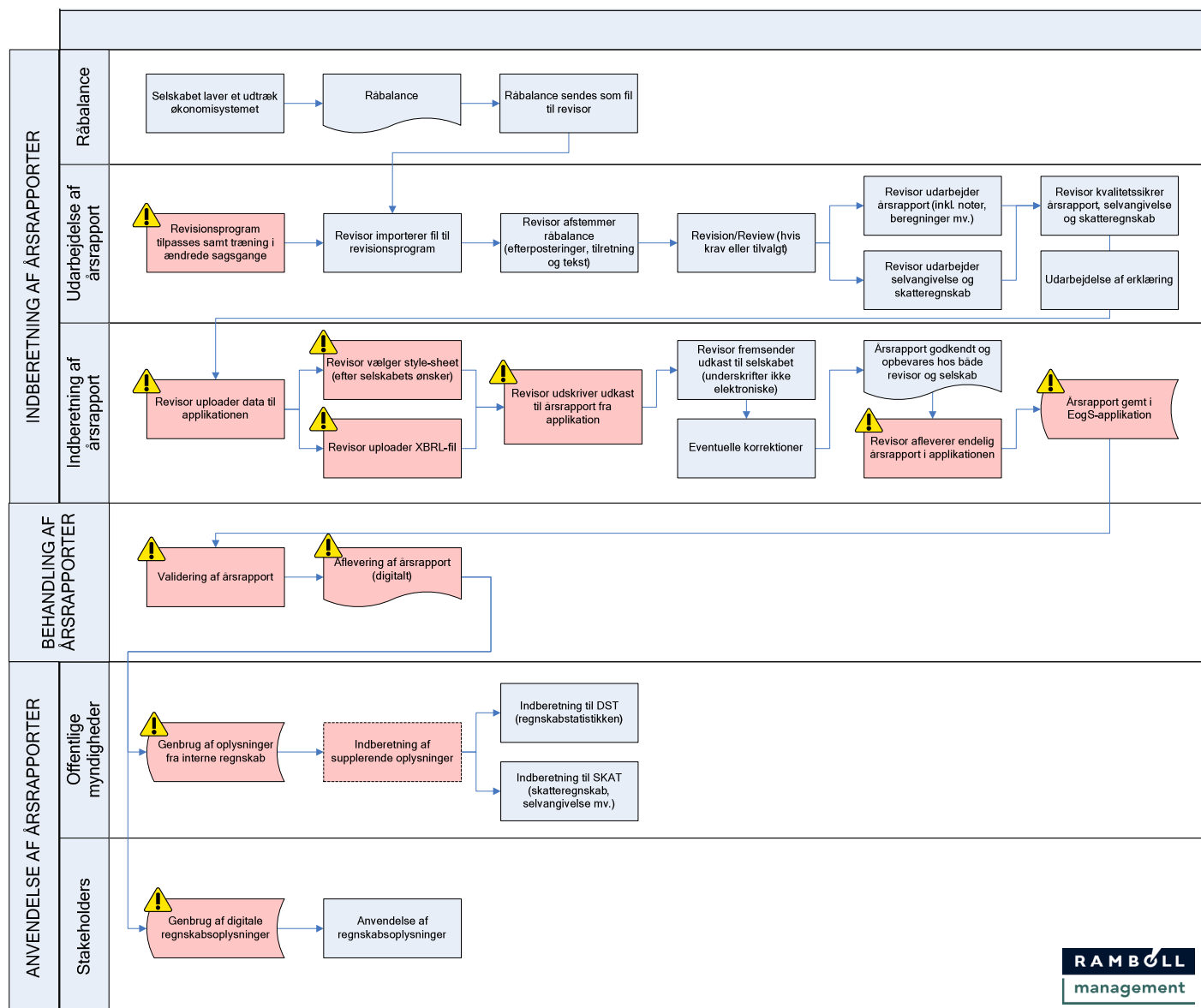
Som det fremgår af tabellen, forventes de samlede omkostninger i omstillingsfasen at udgøre ca. 5,2 mio. kr. på samfundsniveau, hvoraf ca. 80 % af omkostningerne relaterer sig til træningen af revisionsmedarbejdere.

5. XBRL-løsningens betydning for de løbende administrative og økonomiske omkostninger i erhvervslivet

I dette kapitel redegøres for de løbende konsekvenser ved anvendelsen af XBRL til indberetning af årsrapporter, selskabsselskabsselvangivelsen og regnskabsstatistik for B-selskaber. Kapitlet indledes med en overordnet illustration af de typiske arbejdsprocesser ved tilvejebringelse og indberetning af digitale regnskabsoplysninger. Kapitlet indeholder dernæst en gennemgang af betydningen af XBRL for de administrative konsekvenser i forbindelse med udarbejdelsen, indberetningen, behandlingen og anvendelsen af årsrapporter. Dernæst gennemgås betydningen af XBRL for indberetningen af selskabsselvangivelsen og regnskabsstatistik.

5.1 Samlet overblik over betydningen af XBRL-løsningen

Nedenstående figur viser hovedelementer for den typiske arbejdsproces, der i dag er forbundet med indgivelsen af årsrapporter for selskaber, der anvender revisorer. I figuren er det markeret (med en "advarselstrekant"), hvorledes det vurderes, at overgangen til XBRL-løsningen vil influere på den nuværende arbejdsproces.

I det følgende gennemgås XBRL-løsningens betydning for de administrative omkostninger ved forskellige aktiviteter i forbindelse med:

- Udarbejdelse af årsrapporter
- Indsendelse af årsrapporter
- Behandlingen af årsrapporter og
- Anvendelsen af årsrapporter mv.

I hvert af de følgende afsnit (5.2 til 5.6) beskrives først betydningen for processen, hvorefter afsnittet sluttet af med en vurdering af konsekvenserne.

5.2 Betydning af XBRL for udarbejdelsen af årsrapporter

Figuren ovenfor illustrerer den typiske arbejdsproces for selskaber, der anvender revisorer. I det følgende beskrives hovedelementerne i arbejdsprocessen for denne gruppe forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten. Efterfølgende beskrives den typiske arbejdsproces for selskaber, der ikke anvender revisorer.

5.2.1 Betydning af XBRL for selskaber, der anvender revisorer

For de selskaber, der benytter revisorassistance til udarbejdelsen og indsendelsen af årsrapporter, forventes overgangen til XBRL-løsningen (foruden omstillingen af revisionsprogrammer) ikke at medføre betydelige ændringer i relation til udarbejdelsen af råbalancen (selskaberne selv) og udarbejdelsen af årsrapporten.

Udarbejdelsen af årsrapporten forventes således at følge de arbejdsprocesser, der typisk gør sig gældende i dag, hvor revisoren efter modtagelsen af råbalancen fra selskabet, importerer data til revisionsprogrammet. Råbalancen indeholder oplysninger fra bogføringen, som skal indgå i udarbejdelsen af årsregnskabet og dermed årsrapporten. I revisorerne egne systemer foretages herefter nødvendige afstemninger af råbalancen, samtidig med at tekstdelen til årsrapporten påbegyndes. Revisor vil typisk have tidligere års udgaver af årsrapporten eller lignende standardtekstdele liggende elektronisk, som danner grundlag for dette arbejde.

Næste skridt vil være revision eller anden erklæring, afhængig af om det er et krav eller tilvalgt. Det skal nævnes, at revisionen har til opgave at give en konklusion om årsregnskabet. På workshoppen med revisorer blev en fordeling angivet, hvor 80 % af revisors tid går til revision, mens de resterende 20 % bruges på opstilling af årsrapport.

Efterfølgende udarbejdes et udkast til årsrapporten og til selskabsselvangivelsen. Det kan generelt anføres, at oplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og SKAT er integrerede på den måde, at oplysningerne tilvejebringes i samme arbejdsgang hos revisorerne, eftersom virksomheden typisk får et udkast fra revisor med til de skattemæssige konsekvenser af årets resultat, samtidigt med at revisor udarbejder udkastet til årsrapporten. Det gør sig dog typisk gældende, at selskabsselvangivelsen først bliver indgivet, når årsrapporten er afleveret.

Undersøgelsen viser, at de fleste større revisionsfirmaer i dag har deres egen skabelon for, hvordan årsrapporten skal udarbejdes. Årsrapporten har dermed typisk et "revisor-specifikt" format, som er tilpasset i forhold til hvilken virksomhed, der er tale om, eksempelvis handels- eller produktionsvirksomhed, således at årsrapporten giver et retvisende billede af årsregnskabet i henhold til Årsregnskabsloven.

Det er dog sandsynligt, at der på sigt vil ske en større standardisering af årsrapporterne, hvilket igen kan give en potentiel tidsbesparelse i forhold til opstillingen. XBRL-løsningen indebærer blandt andet en større ensretning af benævnelserne i årsrapporten, hvilket betyder, at valgmulighederne indsnævres, mens muligheden for noteanvendelse består.

Årsrapporten og selskabsselvangivelsen kvalitetssikres efterfølgende af revisor, inden revisorerklæringen udarbejdes. Inden årsrapporten fremsendes, foretages en sidste gennemgang af XBRL-rapporten for at sikre layout, korrektur og indhold. Revisorerne forventer, at dette tjek vil fortsætte fremover uanset anvendelsen af XBRL-løsningen. Når dette arbejde er afsluttet, er udkastet til årsrapporten færdiggjort i revisorerens system.

5.2.2 Betydning af XBRL for selskaber, der ikke anvender revisorer

For så vidt angår de selskaber, der ikke benytter revisorassistance til udarbejdelsen og indsendelsen af årsrapporter, men som selv forestår udarbejdelsen og indberetningen af regnskabsdata til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, vurderer de deltagende revisorer, at deres arbejdsproces ikke er væsentlig forskellig fra revisorerens arbejdsprocesser, bortset fra at der ikke sker revision eller anden erklæring. Det har ikke været muligt at identificere selskaber, som selv udarbejder og indsender årsrapporten. Betydningen af XBRL for selskaber, der selv udarbejder og indberetter årsrapporten, er derfor baseret på de deltagende revisorerers vurderinger.

En undersøgelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fra marts 2005 ("Rapport om revisionspligten for B-virksomheder"), viser at 83 % af selskaberne anvender revisor til opstilling af årsrapport. Med andre ord, vil 17 % af selskaber i målgruppen for første fase af XBRL-indberetning således ikke anvende revisor til udarbejdelsen og indberetningen af årsrapporten.

Arbejdsprocessen for disse selskaber forventes således typisk at være den samme som beskrevet ovenfor for revisorer, dog med den ændring, at de aktiviteter der ellers varetages af revisor, i stedet varetages af virksomhedens interne økonomifunktion. I forhold til de overordnede arbejdsgange vurderes der således ikke at være grundlæggende forskelle mellem selskaber, der anvender revisor, og selskaber, som selv forestår udarbejdelsen og indberetningen af regnskabsdata.

De revisorer, der har deltaget i undersøgelsen, vurderer dog, at XBRL-løsningen kan medføre et behov for at tilpasse selskabernes økonomisystemer, på samme måde, som revisorer vil skulle tilpasse revisionsprogrammerne. Dette kan indebære en kobling og kodning af oplysningerne i bogholderiet i forhold til de regnskabsdata, der skal indberettes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, SKAT og Danmarks Statistik.

Herefter vurderes aktiviteterne at følge de typiske arbejdsgange, således at virksomheden laver et udtræk fra økonomisystemet, som danner grundlag for udarbejdelsen af en råbalance.

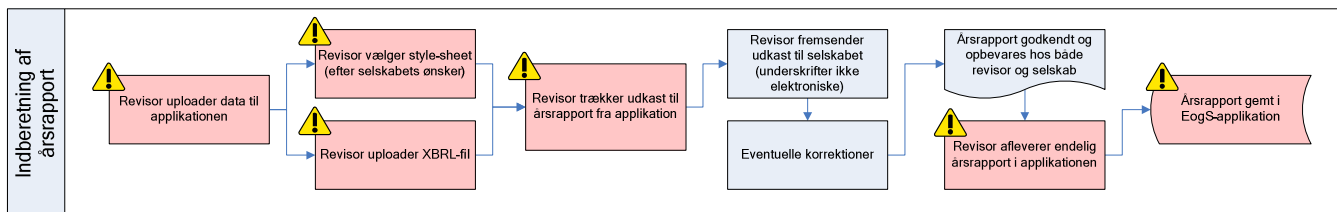
5.2.3 De administrative konsekvenser ved XBRL-indberetningen i relation til udarbejdelsen af årsrapporter

Sammenfattende kan det konkluderes at for såvel selskaber, der benytter revisorassistance, som selskaber der selv varetager arbejdet, forventes overgangen til XBRL-løsningen ikke at medføre betydelige ændringer i de arbejdsprocesser, der er relateret til selve udarbejdelsen af årsrapporten.

Undersøgelsen viser således, at selve udarbejdelsen af årsrapporten forventes at vil følge de arbejdsprocesser, der typisk gør sig gældende i dag, gående fra behandling og afstemning af råbalancen, over udarbejdelsen af tekstdelen til årsrapporten, til revision/review af årsregnskabet og frem til udarbejdelsen og kvalitetssikring af udkastet til selve årsrapporten. Det er dog sandsynligt, at der på sigt vil ske en større standardisering af årsrapporterne, hvilket vil kunne medføre en potentiel tidsbesparelse i forhold til opstillingen.

5.3 Betydning af XBRL for indberetningen af årsrapporter

Figuren herunder illustrerer de aktiviteter, der er indeholdt i den typiske arbejdsproces forbundet med indberetningen af årsrapporten for selskaber, der anvender revisorer. I det følgende beskrives hovedelementerne i arbejdsprocessen for denne gruppe.

Som det fremgår af figuren ovenfor, omfatter indberetningen af den digitale årsrapport en række nye aktiviteter. Grundlæggende svarer aktiviteterne dog til de nuværende arbejdsprocesser, dog med den væsentlige forskel at hvor data tidligere blev lagret hos revisor, uploades de ved anvendelsen af XBRL-løsningen i stedet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens applikation, der således forventes at komme til at fungere som en slags "host" for indsendelsen af årsrapporten og selskabsselfangivelsen. Selvom Erhvervs- og Selskabsstyrelsens applikation forventes at komme til at fungere som "host", forventer revisorerne, at de fortsat vil opbevare regnskabsoplysningerne i deres egne revisionsprogrammer.

5.3.1 Upload af data og valg af style-sheet

Når årsrapporten er klar til indsendelse, uploades årsrapporten til applikationen. I forbindelse med uploaden vælges, hvilket "style-sheet" årsrapporten skal udformes i forhold til. Style-sheetet bestemmer således, hvorledes årsrapporten visuelt præsenteres ved en udskrift.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har oplyst, at XBRL-løsningen på nuværende tidspunkt rummer mulighed for, at der kan vælges mellem to forskellige måder, hvorpå årsrapporten kan præsenteres: Enten vælges et "default style-sheet", som er udviklet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, ellers vælges et "custom style-sheet", hvor årsrapporten kan præsenteres i forhold til individuelle behov. Såfremt der indsendes uden vedhæftning af eget "custom style-sheet", vil præsenteringen af den pågældende årsrapport således blive genereret på baggrund af et "default stylesheet".

Som nævnt, kan revisorer som alternativ til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens style-sheet vælge at udvikle deres eget style-sheet, som omfatter de behov den enkelte revisor måtte have til årsrapporten. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har som led i denne undersøgelse oplyst, at revisorerne skal udarbejde et style-sheet for den måde, de ønsker, at årsrapporten skal præsenteres på. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen har desuden oplyst, at standard style-sheet'et ikke på nuværende tidspunkt rummer mulighed for, at revisorerne logo kan fremgå på præsenteringen af årsrapporten. Ønsket om at årsrapporten dannes med revisorerne logo vurderes dog at være meget fremherskende, hvorfor det kan forventes, at anvendelsen af standard style-sheet'et vil være begrænset, og at revisorerne i betydeligt omfang vil skulle udarbejde deres egne style-sheets.

De revisionsfirmaer, der har deltaget i undersøgelsen giver udtryk for, at de forventeligt vil udarbejde en "master-skabelon", som afspejler revisionsfirmaets ønsker til layout og opsætning af årsrapporten, herunder muligheden for logo. Udformningen af master-skabelonen er tentativt anslået til 3-4 dage, men forudsættes i indeværende undersøgelse indeholdt i omstillingsomkostningerne, jf. kapitel 3.

5.3.2 Udkast til årsrapport

Når XBRL-filen med de nødvendige oplysninger er uploadet til applikationen, forventes det, at revisorerne vil udskrive et udkast til årsrapporten fra applikationen.

Vurderingerne fra de deltagende revisorer er, at arbejdet i denne fase vil bestå af en kvalitetssikring af, om data er korrekt fremstillet på årsrapporten, og eventuelt tilpasning. Denne aktivitet udgør en ny sagsgang hos revisorerne sammenlignet med de nuværende arbejdsgange, som således kan medføre en forøgelse af ressourceforbruget, idet der med XBRL-løsningen indføres et behov for at sikre, at de uploadede data præsenteres korrekt. Det har dog ikke været muligt for revisorerne at fastsætte omfanget af dette potentielle ekstraarbejde i forbindelse med denne undersøgelse, herunder om det især vil være i forbindelse med overgangen til digital indberetning, at der kan blive tale om merarbejde.

5.3.3 Godkendelse og aflevering af årsrapporten

Når eventuelle ændringer som følge af kvalitetssikringen er indarbejdet og uploadet til applikationen, forventer revisorerne, at der vil blive udskrevet et udkast til årsrapporten fra applikationen, som vil blive sendt i papirformat til godkendelse og underskrift hos kunden. Såfremt der i denne proces skal foretages ændringer, gennemføres disse inden den endelige godkendelse.

XBRL-løsningen rummer mulighed for, at revisorerne kan indsende og stå inde for rigtigheden af de indberettede oplysninger, i henhold til indsendelsesbekendtgørelsen. Med andre ord, indsenderen står inde for, at det indsendte er godkendt i henhold til reglerne. I praksis forventes det imidlertid, at revisorerne fortsat vil printe og opbevare underskrevne eksemplarer til dokumentation. Det samme gælder for revisorerne kunder.

Når årsrapporten er godkendt, afleveres den digitalt af revisor og lagres i applikationen. Hvis virksomheden er registreret på Virk.dk med en digital signatur, kan den indberette og underskrive dokumenter digitalt. Virksomheden har også mulighed for at tilknytte en ekstern registreret bruger, som herefter kan indberette på vegne af virksomheden. Virksomheden kan eksempelvis tilknytte en advokat eller revisor som ekstern bruger, såfremt denne er registreret på Virk.dk. Det kaldes populært 3. partsindeståelse.

Sammenlignet med de nuværende arbejdsprocesser og administrative omkostninger vil det således ikke længere være nødvendigt at gennemføre kopierings- og forsendelsesaktiviteter i forbindelse med indgivelsen af årsrapporterne.

Herudover er der en besparelse i relation til forsendelsesomkostningerne. I den nuværende arbejdsproces vil revisorerne typisk sende årsrapporten og selskabsselvangivelsen til selskaber, som derefter forestår afsendelsen til myndighederne. XBRL-løsningen medfører at porto og andre forsendelsesomkostninger reduceres i to omgange, nemlig i første omgang fra revisor til kunde og i næste omgang fra kunde til myndighed.

5.3.4 De administrative konsekvenser ved XBRL-indberetningen i relation til indberetningen af årsrapporter

Modsat udarbejdelsen af årsrapporten, forventes de aktiviteter, der er forbundet med selve indberetningen af årsrapporten, at blive påvirket af XBRL-løsningen. Grundlæggende viser undersøgelsen, at hvor data tidligere blev lagret hos revisor, uploades de ved anvendelsen af XBRL-løsningen i stedet til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens applikation, der forventes at komme til at fungere som en slags "host" for indsendelsen af årsrapporten.

I første omgang medfører anvendelsen af XBRL-løsningen, at der som led i indberetningen af data skal vælges et style-sheet, som bestemmer hvilket format årsrapporten skal præsenteres i. Undersøgelsen viser i forhold til det-

te punkt, at revisorerne i betydeligt omfang forventer, at der vil være behov for at udvikle style-sheets, som er tilpasset behovet for det enkelte revisionsfirma, således at årsrapporten eksempelvis indeholder logoet for revisoren. Undersøgelsen viser således, at anvendelsen af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen standard style-sheet'et forventes at være begrænset. Udformningen af revisorerne egne style-sheets vurderes dog at være indeholdt i de beskrevne omstillingsomkostninger.

Når årsrapporten er godkendt af kunden, afleveres den digitalt af revisor og lagres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens applikation. Sammenlignet med de nuværende arbejdsprocesser og administrative omkostninger vil det dermed ikke længere være nødvendigt at gennemføre kopierings- og forsendelsesaktiviteter i forbindelse med indgivelsen af årsrapporterne.

Potentiale ved reducerede omkostninger til kopiering

Revisorernes omkostninger til kopieringsaktiviteter er ikke opgjort særskilt i AMVAB-målingen, men antages det, at denne aktivitet har relativt samme omfang for revisorer som for selskaberne (ca. 1,1 % af de samlede interne omkostninger), kan andelen af de samlede eksterne omkostninger forbundet med årsrapporten for B-selskaber opgøres til ca. 22,2 mio. kr., gældende for indsendelsen af 112.000 årsrapporter.

Tabellen herunder viser fordelingen af de interne i AMVAB-målingerne i forhold til aktiviteter, samt den beregnede fordeling af de eksterne omkostninger på aktiviteterne. Beregningerne er opgjort i forhold til et samlet antal årsrapporter for B-selskaber på 112.000.

Aktivitet	112.000 årsrapporter for B-selskaber			
	Interne omkostninger	Eksterne omkostninger	I alt	Pr. selskab
Informationsindsamling	93.957.241	339.838.499	433.795.740	3.873
Vurdering	79.823.479	288.717.410	368.540.889	3.291
Beregning	39.307.185	142.172.062	181.479.247	1.620
Opstilling af tal	20.479.200	74.072.211	94.551.411	844
Kontrol	47.802.820	172.900.336	220.703.156	1.971
Korrektion	33.448.830	120.982.694	154.431.524	1.379
Tekstbeskrivelse	32.665.522	118.149.511	150.815.033	1.347
Kontrol fra offentlige myndigheder	196.701.875	711.460.546	908.162.421	8.109
Indberette/indsende informationerne	6.125.210	22.154.569	28.279.779	252
I alt	550.311.363	1.990.447.837	2.540.759.200	22.685

Som det fremgår af tabellen, viser beregningerne, at det samlede besparelspotentialet som følge af det reducerede behov for kopieringsaktiviteter, er ca. 28,3 mio. kr. De revisorer, der har deltaget i undersøgelsen, angiver dog, at de fortsat vurderer, at der er behov for at udskrive og kopiere årsrapporter i forbindelse med gennemførelsen af godkendelsesprocedurene. Det er dog muligt at disse aktiviteter på sigt vil ophøre med at blive gennemført, efterhånden som anvendelsen af XBRL-løsningen modnes blandt revisorerne.

Undersøgelsen viser, at den digitale indberetning forventes at medføre et meget begrænset ressourceforbrug forbundet med den praktiske indsendelse gennem XBRL-applikationen. Revisorerne forventer, at dette ressourceforbrug vil være meget lavt, men det har ikke været muligt for revisorerne at fastsætte omfanget af dette ekstraarbejde i denne undersøgelse.

Potentiale ved reducerede forsendelsesomkostninger

Undersøgelsen viser, at revisorerne i de nuværende arbejdsprocesser typisk vil sende årsrapporten til selskaber, som derefter forestår afsendelsen til

myndighederne. XBRL-løsningen medfører således, at porto og andre forsendelsesomkostninger kan reduceres i to omgange.

Anvendes denne antagelse og anvendes en gennemsnitlig porto og kuverteringsomkostning på 15 kr. pr forsendelse, udgør de samlede omkostninger til porto og andre forsendelsesomkostninger ved indsendelsen af årsrapporten for B-selskaberne, ca. 3,4 mio. kr., svarende til ca. 0,2% af de samlede administrative omkostninger forbundet med indsendelsen af årsrapporten for B-selskaber. Antages det, at samtlige årsrapporter for B-selskaber indsendes ved brug af XBRL-løsningen, medfører dette dermed en reduktion i de administrative omkostninger på ca. 3,4 mio. kr.

Tabellen herunder sammenfatter XBRL-løsningens reduktionspotentiale i relation til den digitale indberetning af 112.000 årsrapporter for B-selskaber. Som det fremgår, udgør det samlede beregnede lettelsespotentiale op til i alt 31,6 mio. kr. på samfundsniveau årligt, svarende til ca. 282 kr. pr selskab årligt.

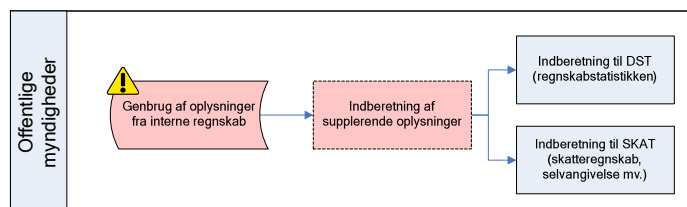
Betydning af XBRL for indberetningen af årsrapporter	Lettelser, samfunds niveau, kr.	Omkostning, pr selskab, kr.
Kopieringsomkostninger		
Interne omkostninger	6.125.210	55
Eksterne omkostninger	22.154.569	198
<i>I alt</i>	28.279.779	252
Forsendelsesomkostninger		
Forsendelse af årsrapport fra revisor til kunde	1.680.000	15
Forsendelse af årsrapport fra kunde til myndighed	1.680.000	15
<i>I alt</i>	3.360.000	30
Reduktionspotentiale	31.639.779	282

5.4 Betydning af XBRL for behandlingen af årsrapporter

Når årsrapporten er endeligt afleveret, sker der en validering hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. For selskaber indebærer denne proces ingen ændring, hvorfor dette ikke belyses i denne undersøgelse, der fokuserer på potentiale og konsekvenser for erhvervslivet.

5.5 Betydning af XBRL for indberetninger til SKAT og Danmarks Statistik

I dette afsnit undersøges betydningen af XBRL-løsningen for indberetningen af regnskabsstatistik til Danmarks Statistik og selskabsselvangivelsen til SKAT.

5.5.1 Indberetning og anvendelse hos SKAT og Danmarks Statistik

I det følgende redegøres først for betydningen af XBRL-løsningen for indberetning af selskabsselvangivelsen til SKAT, dernæst ses på betydningen af XBRL-løsningen for indberetningen af regnskabsstatistik til Danmarks Statistik.

Indberetning og anvendelse hos SKAT

Som det er beskrevet ovenfor, tilvejebringes oplysninger til årsrapporten og selskabsselvangivelsen typisk i samme sagsgang hos revisorerne. Indgivne oplysninger til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og SKAT er derfor integrerede

på den måde, at oplysningerne tilvejebringes i samme arbejdsgang hos revisorerne, eftersom virksomheden typisk får et udkast fra revisor med opgørelse af skattepligtig indkomst og bilag hertil, samtidig med at revisor udarbejder udkastet til årsrapporten. Det gør sig dog typisk gældende, at selskabsselvangivelsen først bliver indgivet, når årsrapporten er afleveret.

Indsendelse af selskabsselvangivelsen til SKAT sker i dag typisk i papirformat, hvor de enkelte oplysninger angives relativt manuelt³. Selvom udarbejdelsen af selskabsselvangivelsen ofte sker i samarbejde med revisorerne, foretages selve indsendelsen af selskabsselvangivelsen typisk af selskaberne selv.

Blandt revisorerne er forventningen, at anvendelsen af XBRL-løsningen vil medføre en reduktion af tidsforbruget forbundet med udarbejdelsen og indsendelsen af selskabsselvangivelsen til SKAT.

Revisorerne forventer, at anvendelsen af XBRL-løsningen vil kunne reducere det nuværende ressourceforbrug med op til ca. to tredjedele, således at udarbejdelsen og indtastningen af selskabsselvangivelsen reduceres til en tredjedel af det nuværende ressourceforbrug. Dette forudsætter dog, at udarbejdelsen af selskabsselvangivelsen følger processen for årsrapporten.

Foruden reduktionen af ressourceforbruget forbundet med udarbejdelsen af selskabsselvangivelsen, forventer revisorerne, at anvendelsen af XBRL-løsningen vil kunne reducere omkostningerne forbundet med selve indsendelsen af selskabsselvangivelsen. XBRL-løsningen forventes således at medføre, at porto og andre forsendelsesomkostninger relateret til selskabsselvangivelsen reduceres i to omgange, nemlig i første omgang i forbindelse med forsendelse fra revisor til kunde og i næste omgang i forbindelse med forsendelse fra kunde til SKAT.

Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik

I forhold til mulighederne for at genbruge digitalt indberettede oplysninger fra årsrapporten til indberetning af oplysninger til regnskabsstatistikken, viser undersøgelsen, at de oplysninger, som skal indberettes til Danmarks Statistik, i mange tilfælde har et andet detaljeringsniveau end i årsrapporten.

Omfanget af datagenbrug i forhold til indberetning til regnskabsstatistikken vil således være begrænset. Dog er en række af de oplysninger, der kræves i regnskabsstatistikken sammenfaldne med oplysningerne i årsrapporten, hvormed data kan genbruges. De øvrige oplysninger til regnskabsstatistikken skal indtastes separat i XBRL-løsningen.

I forhold til indberetningen til regnskabsstatistikken udtages i dag årligt en stikprøve på ca. 9.000 virksomheder, hvoraf godt 8.100 er omfattet af regnskabsklasse B. Hver virksomhed modtager spørgeskemaet postalt sammen med en frankeret svarkuvert.

Undersøgelsen viser, at indsendelsen af oplysningerne til regnskabsstatistikken foregår på én af to måder. Enten udfylder og indsender virksomheden spørgeskemaet i den frankerede svarkuvert, alternativt indsender virksomhederne deres interne regnskab til Danmarks Statistik, som foretager selve registreringen af de nødvendige oplysninger på dette grundlag. Danmarks Statistik vurderer, at ca. 40% af de årlige indberetninger til regnskabsstatistikken sker ved, at virksomhederne selv udfylder og indsender spørgeskemaet, mens de resterende virksomheder (60%) indsender det interne regnskab, hvorefter Danmarks Statistik selv foretager indtastningerne.

³ SKAT oplyser, at 3.5 % af virksomhederne anvender TastSelv-løsningen

De oplysninger, som virksomhederne skal indberette til regnskabsstatistikken, ligger typisk i bogholderiet og vil således fremgå af det interne regnskab. Danmarks Statistiks spørgeskema er arts-opdelt, hvorfor virksomheder med artsopdelt bogholderi kan finde oplysningerne direkte. Undersøgelsen viser dog, at udfyldelsen af spørgeskemaet kan kræve en lidt større indsats for virksomheder med funktionsopdelt bogholderi, som eksempelvis bygge- og anlægsvirksomheder, eftersom de nødvendige oplysninger ikke direkte fremgår af et funktionsopdelt bogholderi. For de 40% af virksomhederne, der selv udfylder og indberetter til regnskabsstatistikken, antages det, at oplysningerne er til stede i bogholderiet.

I relation til XBRL vil den digitale indberetning til regnskabsstatistikken kræve to tilpasninger:

1. For det første skal virksomheden angive, at de oplysninger, som indsendes til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen også skal indberettes til Danmarks Statistik. Det skal angives for de enkelte oplysninger i forbindelse med indberetningen.
2. For det andet, kræver den digitale indberetning til regnskabsstatistikken, at der foretages en mapping og kodning af de oplysninger i bogholderiet, der ikke er indeholdt i den digitale årsrapport, således at de kan indsendes digitalt via XBRL-løsningen. Omkostningerne forbundet hermed forudsættes at være indeholdt i omstillingsomkostningerne.

Undersøgelsen viser, at indberetning til Danmarks Statistik typisk vil finde sted, når årsrapporten er afleveret. Dette sker ud fra betragtningen om, at oplysningerne først ligger fast, når årsrapporten er endeligt godkendt.

I forhold til det forventede ressourceforbrug forbundet med indberetningen, vurderer revisorerne, at XBRL-løsningen ikke vil betyde nævneværdige ændringer, undtagen i forbindelse med selve indsendelsen.

Undersøgelsen viser desuden, at der muligvis vil kunne forventes en omfordeling af opgaver, således at nogle virksomheder, der i dag selv udfylder og indsender regnskabsstatistikken, vil overlade dette arbejde til revisorer, hvormed disse virksomheder pålægges en omkostning til denne assistance. Omkostningen modsvares ikke nødvendigvis af et tilsvarende fald i omkostningerne til de interne ressourcer, hvormed der kan forekomme en omkostningsstigning. Det skal dog tilføjes, at revisorer også i en vis udstrækning i dag til udfyldelse af oplysningerne til Danmarks Statistik.

5.5.2 De administrative konsekvenser ved XBRL-indberetningen i relation til indberetningen af regnskabsstatistik og selskabsselvangivelser

I det følgende opgøres konsekvenserne af XBRL-løsningen for indsendelse af henholdsvis selskabsselvangivelsen til SKAT og regnskabsstatistik til Danmarks Statistik.

Indberetning og anvendelse hos SKAT

Undersøgelsen viser, at udarbejdelsen af årsrapporten typisk tilvejebringes i samme sagsgang som udarbejdelsen af selskabsselvangivelsen. Indsendelse af selskabsselvangivelsen til SKAT sker i dag typisk i papirformat, hvor de enkelte oplysninger angives relativt manuelt. Blandt revisorerne er forventningen således, at anvendelsen af XBRL-løsningen vil medføre en reduktion af tidsforbruget forbundet med udarbejdelsen og indsendelsen af selskabsselvangivelsen til SKAT.

Revisorerne forventer, at anvendelsen af XBRL-løsningen vil kunne reducere det nuværende ressourceforbrug med op til ca. to tredjedele, således at udarbejdelsen af selskabsselvangivelsen reduceres til en tredjedel af det

nuværende ressourceforbrug. Dette forudsætter dog, at udarbejdelsen af selskabssselvangivelsen følger processen for årsrapporten.

Tabellen herunder indeholder oplysninger fra den seneste måling af selskabernes administrative omkostninger forbundet med indberetningen af selskabssselvangivelsen, fordelt på virksomhedsform, størrelse og outsourcing/insourcing:

Segment	Omkostninger, samfundsniveau, kr.			Population	Omkostning pr virksomhed
	Eksterne omkostninger	Interne omkostninger	Omkostninger i alt		
Selskaber med 1-9 ansatte, som ikke har outsourcet	5.450.722	10.840.940	16.291.662	40.634	401
Selskaber med 1-9 ansatte, som har outsourcet	52.806.931	5.367.938	58.174.870	94.812	614
Selskaber med 10-49 ansatte, som ikke har outsourcet	-	1.376.399	1.376.399	5.449	253
Selskaber med 10-49 ansatte, som har outsourcet	13.442.711	594.198	14.036.909	8.173	1.717
Selskaber +50 ansatte	-	2.732.739	2.732.739	5.931	461

Note: Omkostningerne gælder for informationsforpligtelsen "Indberetning af skattepligtig indkomst - alle virksomheder", der dækker over det forhold at enhver, der er skattepligtig her til landet, årligt skal selvangive sin indkomst.

Som det fremgår af tabellen, afhænger omkostningerne for indgivelsen af selskabssselvangivelsen af virksomhedsform, størrelse og anvendelse af revisor assistance. Antages det i relation til selskabssselvangivelsen, at B-selskaberne dækker over selskaber med færre end 50 ansatte, og anvendes samtidig forholdet mellem disse selskaber på det samlede antal indsendte årsrapporter for B-selskaber, opnås følgende fordeling af de indsendte selskabssselvangivelser:

	Andel	Antal	Omkostning pr virksomhed, kr.	Samlede omkostninger, kr.	Potentiale, kr.
Selskaber med 1-9 ansatte, som ikke har outsourcet	27 %	30.530	401	12.240.495	-8.160.330
Selskaber med 1-9 ansatte, som har outsourcet	64 %	71.236	614	43.708.813	-29.139.209
Selskaber med 10-49 ansatte, som ikke har outsourcet	4 %	4.094	253	1.034.136	-689.424
Selskaber med 10-49 ansatte, som har outsourcet	5 %	6.141	1.717	10.546.421	-7.030.947
Selskaber <50 ansatte i alt	100 %	112.000		67.529.865	-45.019.910

Som det fremgår af tabellen, udgør de samlede beregnede administrative omkostninger for indgivelsen af selskabssselvangivelsen for 112.000 B-selskaber ca. 67,5 mio. kr. på samfundsniveau. Som det også fremgår af tabellen, dækker de administrative omkostninger både over selskaber, der selv forestår udarbejdelsen af selskabssselvangivelsen, som selskaber hvor udarbejdelsen af selskabssselvangivelsen varetages af revisorer. I denne undersøgelse antages det, at selskabssselvangivelsen som følge af XBRL-løsningen vil blive udarbejdet af revisorer.

Anvendes vurderingen fra revisorerne om, at anvendelsen af XBRL-løsningen vil kunne reducere det nuværende ressourceforbrug med op til to tredjedele, således at udarbejdelsen af selskabssselvangivelsen reduceres til ca. en tredjedel af det nuværende ressourceforbrug, medfører det et reduktionspotentiale på i alt ca. 45,0 mio. kr. på samfundsniveau, under forudsætning af at alle bruger revisor til udarbejdelse af selskabssselvangivelsen.

I tillæg til dette reduktionspotentiale, vurderes XBRL-løsningen at kunne medføre et reduktionspotentiale i relation til selve indsendelsen af selskabssselvangivelsen i form af færre omkostninger til porto og forsendelse. Om-

kostningerne til porto og andre forsendelsesomkostninger ved selskabsselv-angivelsen er ikke inkluderet i målingen af virksomhedernes administrative omkostninger og skal således lægges oven i de administrative omkostninger nævnt ovenfor.

Anvendes antagelsen om, at forsendelsesomkostningerne vil blive reduceres i to omgange (fra revisor til kunde og fra kunde til myndighed), og anvendes en gennemsnitlig porto og kuverteringsomkostning på 10 kr. pr forsendelse, udgør de samlede omkostninger til porto og andre forsendelsesomkostninger ved indsendelsen af selskabsselvangivelsen for B-selskaberne, ca. 2,2 mio. kr. Antages det, at samtlige selskabsselvangivelser for B-selskaber indsendes ved brug af XBRL-løsningen, medfører dette dermed en reduktion i de administrative omkostninger på ca. 2,2 mio. kr., jf. tabellen herunder:

Indberetning og anvendelse hos SKAT	Omkostning, samfundsniveau, kr.	Omkostning, pr selskab, kr.
Omkostninger for selskabsselvangivelse for B-selskaber	45.019.910	-
Selskaber med 1-9 ansatte, som ikke har outsourcet	8.160.330	401
Selskaber med 1-9 ansatte, som har outsourcet	29.139.209	614
Selskaber med 10-49 ansatte, som ikke har outsourcet	689.424	253
Selskaber med 10-49 ansatte, som har outsourcet	7.030.947	1.717
Forsendelses omkostninger	2.240.000	20
Forsendelse af årsrapport fra revisor til kunde	1.120.000	10
Forsendelse af årsrapport fra kunde til myndighed	1.120.000	10
Samlet reduktionspotentiale	47.259.910	422

I forhold til selskabsselvangivelsen viser undersøgelsen dermed, at det samlede reduktionspotentiale udgør ca. 47,3 mio. kr., svarende til ca. 422 kr. pr B-selskab.

Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik

I forhold til mulighederne for at genbruge digitalt indberettede oplysninger fra årsrapporten til indberetning af oplysninger regnskabsstatistikken, viser undersøgelsen, at de oplysninger som skal indberettes til Danmarks Statistik i mange tilfælde har et andet detaljeringsniveau.

I forhold til det forventede reduktionspotentiale forbundet med indberetningen til regnskabsstatistikken, vurderer revisorerne, at XBRL-løsningen ikke vil betyde nævneværdige ændringer, undtaget i forbindelse med selve indsendelsen.

Netop i forhold til indberetningen til regnskabsstatistikken udtages i dag årligt en stikprøve på ca. 9.000 virksomheder, hvoraf godt 8.100 er omfattet af regnskabsklasse B. Hver virksomhed modtager spørgeskemaet postalt sammen med en frankeret svarkuvert.

Tabellen herunder indeholder oplysninger fra den seneste måling af virksomhedernes interne administrative omkostninger forbundet med regnskabsstatistikken, fordelt på aktiviteter:

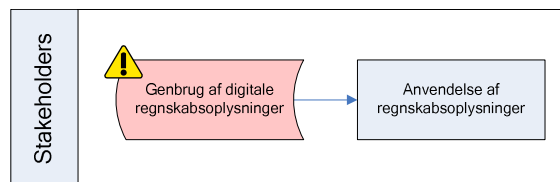
Aktivitet	Intern omkostning, samfundsniveau, kr.	Samlet population	Intern omkostning, pr virksomhed, kr.	Population, B-selskaber	Intern omkostning, B-selskaber, kr.
Sætte sig ind i informationsforpligtelsen	244.019	9.000	27	8.100	219.617
Informationsindsamling	661.274	9.000	73	8.100	595.147
Vurdering	422.838	9.000	47	8.100	380.554
Beregning	2.206.363	9.000	245	8.100	1.985.727
Opstilling af tal	546.109	9.000	61	8.100	491.498
Kontrol	522.697	9.000	58	8.100	470.427
Korrektion	235.541	9.000	26	8.100	211.987
Kopiering, distribution, arkivering mv.	634.329	9.000	70	8.100	570.896
Regnskabsstatistik i alt	5.473.171	9.000	608	8.100	4.925.854

Som det fremgår af tabellen, udgør de samlede omkostninger til forsendelse (kopiering, distribution, arkivering mv.) i alt ca. 635.000 kr. på samfunds niveau, hvoraf omkostningerne for B-selskaberne tegner sig for ca. 571.000 kr. Antages det, at samtlige indberetninger for B-selskaber til regnskabsstatistikken foregår ved anvendelsen af XBRL-løsningen, medfører dette en potentiel reduktion i de administrative omkostninger på ca. 570.000 kr.

Undersøgelsen viser desuden, at der muligvis vil kunne forventes en omfordeling af opgaver, således at nogle virksomheder, der i dag selv udfylder og indsender regnskabsstatistikken, vil overlade dette arbejde til revisorer, hvormed disse virksomheder pålægges en omkostning til denne assistance. Omkostningen modsvares ikke nødvendigvis af et tilsvarende fald i omkostningerne til de interne ressourcer, hvormed der kan forekomme en omkostningstigning. Det skal dog tilføjes, at revisorer også anvendes i dag til udfyldelse af oplysningerne til Danmarks Statistik. Disse mulige konsekvenser er ikke søgt estimeret i denne undersøgelse.

5.6 Betydning af XBRL for anvendelsen af årsrapporter blandt øvrige aftagere

Foruden mulighederne for genbrug af data hos SKAT og Danmarks Statistik, forventes en række virksomheder også at kunne drage nytte af adgangen til digitale regnskabsoplysninger. Indeværende undersøgelse indeholder vurdering af dette potentiale for så vidt angår pengeinstitutter og leverandører af virksomhedsdata. Figuren herunder illustrerer overordnet betydningen af XBRL-løsningen for anvendelsen af årsrapporter blandt øvrige aftagere:

5.6.1 Anvendelse af årsrapporter blandt pengeinstitutter

Pengeinstitutterne anvender årsrapporter fra virksomheder som den væsentligste kilde til den samlede information, der indgår i kreditvurderinger mv. Ofte suppleres årsrapporterne dog med anden information fra virksomhederne, såsom budgetter, interne regnskaber, specifikationer, tidligere kreditvurderinger mv.

Undersøgelsen har afdækket forskellige processer for håndteringen af den virksomhedsrelaterede information blandt pengeinstitutterne. Således har de større pengeinstitutter typisk egne regnskabsafdelinger, som behandler virksomhedsinformation, mens dette arbejde i mindre pengeinstitutter typisk

varetages af den enkelte rådgiver. Fælles for pengeinstitutterne er dog, at de alle er underlagt Finanstilsynets regler.

Undersøgelsen viser, at de større pengeinstitutter typisk vil købe regnskabs-tallene fra en leverandør af virksomhedsdata, eftersom disse leverandører samtidig tilbyder kreditvurderinger og andre supplerende oplysninger. De større pengeinstitutter køber således ikke alene årsrapporter, men også kreditvurderinger og anden relevant information.

Når de større pengeinstitutter modtager oplysningerne fra dataleverandørerne, foretages en kvalitetssikring, der primært sker i forhold til anmærkninger, noter mv. herunder om leasing. Kvalitetssikringen omfatter desuden syntaks. Dataindsamlingen viser, at denne kvalitetssikring udgør ca. 15 minutter pr årsrapport. Opgaven varetages i overvejende grad af studentermedarbejdere, men kvalitetssikres af analytikere. Herfra overgår regnskaberne i elektronisk form til pengeinstitutternes egne systemer.

Den potentielle besparelse ved mulighederne for at indhente elektroniske regnskabsoplysninger ligger således i forhold til det ressourceforbrug, der anvendes på kvalitetssikringen (15 min. pr årsrapport), svarende til et samlet forbrug på ca. 9.000 timer årligt (primært studerende) for hvert af de fem største pengeinstitutter.

Den største mærkbare ændring vurderes dog at ligge i det forhold, at adgangen til data kan indhentes hurtigere end tilfældet er i dag. Det interviewede pengeinstitut oplever således, at der kan gå op til 2 måneder fra det tidspunkt, hvor indberetningen er modtaget hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, til det tidspunkt hvor pengeinstituttet modtager oplysningerne fra dataleverandørerne. Leverandørernes behandlingstid udgør dog ikke mere end nogle enkelte dage. Betydningen af den hurtigere adgang til information kan ikke umiddelbart kvantificeres, men det vurderedes dog i interviewet, at der ikke ligger nogen entydig effekt i forhold til krav om kapitalreserver i forbindelse med kreditgivning.

For de mindre pengeinstitutter er tendensen i interviewene, at der som regel sker en indtastning af regnskabsdata fra kundevirksomheder, som transformeres til pengeinstituttets interne system. Dette afhænger dog af antal kunder. Her er imidlertid primært tale om interne regnskaber og specifikationer, der har et større detaljeringniveau end årsrapporterne.

De mindre pengeinstitutter anvender ligeledes de eksterne årsrapporter. De eksterne årsrapporter bruges primært i markedsføringsmæssigt øjemed (canvass). I disse situationer sker der ikke nødvendigvis en databearbejdning. For gruppen af mindre pengeinstitutter vil potentialet ved XBRL-løsningen således primært ligge i selve indkøbet af årsrapporterne, da det forventes at disse fremover stilles gratis til rådighed i XBRL-format.

På ovenstående grundlag er der i indeværende undersøgelse taget udgangspunkt i en potentiel besparelse på 5 minutter pr kunde/årsrapport.

Det forudsættes med andre ord, at den enkelte årsrapport behandles én gang, da det ikke er almindeligt, at B-selskaber har flere bankforbindelser. Det har ikke været muligt at estimere effekten på prisen på dataleverandørernes ydelser.

5.6.2 Anvendelse af årsrapporter blandt leverandører af virksomhedsdata

Foruden pengeinstitutterne, udgør leverandører af virksomhedsdata centrale aftager af regnskabsdata. Det danske marked for dataleverancer rummer fire hovedudbydere, som tilbyder samme ydelser, nemlig regnskabsdata, oplysninger om ejerforhold og kreditvurderinger.

Den typiske proces for behandlingen af regnskabsdata blandt disse dataleverandører kan i hovedtræk beskrives som følger:

1. Leverandørerne indhenter årsrapporter fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Årsrapporterne modtages typisk i fil-format.
2. Årsrapporterne behandles, hvilket indebærer, at tal-delen indtastes manuelt, ligesom der kigges efter anmærkninger, leasingaftaler mv. I begrænset omfang anvendes scanning. Indtastningen tager ifølge de interviewede virksomhed 3-5 minutter pr årsrapport.
3. De indtastede oplysninger checkes og kontrolleres for oplysninger om ejerforhold mv., hvilket virksomhederne vurderer, tager op til 10 minutter pr årsrapport.

Det oplyses, at en væsentlig del af den anvendte tid bruges på at "oversætte" og validere de enkelte tekststrengte i årsrapporterne i forhold til de poster, leverandørerne af virksomhedsdata arbejder med.

Den potentielle besparelse vurderes især at ligge i en eventuel standardisering af årsrapporterne, således at den anvendte tid på at oversætte og validere oplysningerne reduceres. Under disse forudsætninger estimeres det samlede tidsforbrug pr årsrapport at reduceres fra de nuværende godt 15 minutter til 10 minutter. Såfremt der ikke sker en standardisering, forventes tidsforbruget at forblive uændret, fordi leverandørerne af virksomhedsdata således fortsat vil skulle fremfinde og oversætte den enkelte tekststreng.

5.6.3 Andre effekter og andre stakeholders

Det skal nævnes, at der kan være en tidsbesparelse for revisorernes kunder ved datagenbrug, fordi kunden skal bruge mindre tid på at checke tal fra revisoren. Denne potentielle besparelse er ikke søgt kvantificeret.

En anden stakeholder er virksomhedernes leverandører. En typisk B-virksomhed vil ofte have et antal leverandører, hos hvem der er etableret en kredit. Leverandørernes procedurer for kreditvurdering følger i store træk bankernes, da begge institutioner er underlagt Finanstilsynets regler om kreditgivning. De fleste vil bruge årsrapporten, som typisk indhentes hos leverandører af virksomhedsdata. Endvidere tilkøbes ofte supplerende ydelser, såsom kredit-ratings.

Selvom data i dag kan købes til elektronisk overførsel og således kan uploades i leverandørernes systemer, er det vurderingen, at de fleste fortsat vil læse årsrapporten for at se revisionspåtegningen.

Det er de færreste leverandører, der stiller krav om interne regnskaber i kreditvurderingen. Såfremt en virksomhed udviser en begrænset økonomisk formåen, reguleres kreditten gennem opstilling af limits og/eller krav om sikkerhedsstillelse eller forudbetaling.

For disse leverandører forventes overgangen til XBRL ikke at medføre en tidsmæssig besparelse. Eventuelle omstillingsomkostninger er ikke opgjort.

5.6.4 Konsekvenser ved XBRL-indberetningen for anvendelsen af årsrapporter blandt øvrige aftagere

Foruden mulighederne for genbrug af data hos SKAT og Danmarks Statistik, forventes en række virksomheder således også at kunne drage nytte af adgangen til digitale regnskabsoplysninger. Indeværende undersøgelse indeholder en vurdering af dette potentiale for så vidt angår pengeinstitutter og leverandører af virksomhedsdata.

For pengeinstitutternes vedkommende forventes muligheden for at indhente elektroniske regnskabsoplysninger at medføre en potentiel besparelse i det ressourceforbrug, der anvendes på kvalitetssikring af data. For dataleverandørernes vedkommende forventes den potentielle besparelse især at ligge i

en eventuel standardisering af årsrapporterne, således at den anvendte tid på at oversætte og validere oplysningerne reduceres. For begge grupper vedkommende vurderes tidsbesparelsen at udgøre 5 minutter pr. årsrapport.

Det vurderes, at det samlede antal solgte årsrapporter udgør ca. 350.000. Det har ikke været muligt at opgøre salget på typer af kunder og typer af årsrapporter. Det antages derfor, at antallet af solgte årsrapporter gælder for B-selskaber.

Anvendes en timeløn på 265 kr., svarende til timelønnen for en regnskabsmedarbejder (jf. AMVAB-manualen), medfører reduktionen i tidsforbruget dermed et samlet reduktionspotentiale på ca. 11,0 mio. kr., jf. tabellen herunder:

	Samfundsniveau	Pr årsrapport
Tidsbesparelse	41.667 (timer)	5,0 (minutter)
Reduktionspotentiale, kr.	11.041.667	22

I tillæg hertil kommer at XBRL-løsningen forventes at medføre, at de digitale årsrapporter stilles gratis til rådighed i XBRL-format. Baseret på Erhvervs- og Selskabsstyrelsen oplysninger om at anskaffelsesprisen pr årsrapport udgør 37 kr.⁴, udgør den samlede besparelse i alt ca. 12,95 mio. kr., jf. tabellen herunder:

	Samfundsniveau	Pr. årsrapport
Antal regnskaber	350.000	1
Pris pr. regnskab	37	37
Reduktionspotentiale, kr.	12.950.000	37

Samlet set udgør reduktionspotentialet for anvendelsen af digitale regnskaber blandt øvrige aftagere således 24 mio. kr. på samfundsniveau, svarende til 59 kr. pr årsrapport, jf. tabellen herunder:

	Samfundsniveau	Pr. årsrapport
Reduktion af tidsforbrug, kr.	11.041.667	22
Reduktion af anskaffelsesomkostning, kr.	12.950.000	37
Reduktionspotentiale, kr.	23.991.667	59

Undersøgelsen viser i tillæg hertil, at der forventes et potentiale i det forhold, at adgangen til data kan indhentes hurtigere end tilfældet er i dag. Undersøgelsen peger således på, at der kan gå op til 2 måneder fra det tidspunkt, hvor indberetningen er modtaget hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, til det tidspunkt hvor køberen af årsrapporten modtager oplysningerne fra dataleverandørerne. Leverandørernes behandlingstid udgør dog ikke mere end nogle enkelte dage. Betydningen af den hurtigere adgang til information kan ikke umiddelbart kvantificeres.

5.7 Sammenfatning

I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **udarbejdelsen af årsrapporterne**, forventes anvendelsen af XBRL ikke at medføre betydelige ændringer i de arbejdsprocesser, der er relateret til selve udarbejdelsen af årsrapporten for såvel selskaber, der benytter revisorassistance, som selskaber der selv varetager arbejdet.

I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **indberetningen af årsrapporterne**, rummer XBRL-løsningen et reduktionspotentiale, således at det

⁴ Der er her taget udgangspunkt i pris på "regnskab" oplyst på www.cvr.dk, 18. september 2007.

ikke længere vil være nødvendigt at gennemføre kopierings- og forsendelsesaktiviteter i forbindelse med indgivelsen af årsrapporterne. Potentialet for reduktionen i kopieringsomkostningerne er beregnet til ca. 28,3 mio. kr., mens reduktionspotentialet for forsendelsesomkostningerne er opgjort til ca. 3,4 mio. kr. Samlet er det beregnede reduktionspotentiale opgjort til 31,6 mio. kr. på samfundsniveau årligt, svarende til ca. 282 kr. pr B-selskab årligt.

I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **behandlingen af årsrapporterne**, forventes anvendelsen af XBRL ikke at indebære ændringer for virksomhederne.

I forhold til betydningen af XBRL-løsningen for **anvendelsen af årsrapporterne**, forventes anvendelsen af XBRL at kunne reducere det nuværende ressourceforbrug forbundet med selskabsselvangivelsen med op til to tredjedele, ligesom XBRL-løsningen forventes medføre et reduktionspotentiale i relation til selve indsendelsen af selskabsselvangivelsen i form af færre omkostninger til porto og forsendelse. Undersøgelsen viser, at reduktionspotentialet i forhold til selskabsselvangivelsen udgør ca. 47,3 mio. kr. på samfundsniveau årligt, svarende til ca. 422 kr. pr B-selskab årligt.

Undersøgelsen viser desuden, at anvendelsen af XBRL forventes at indeholde reduktionspotentiale i relation til indberetningen af regnskabsstatistikken i relation til forsendelse mv. på ca. 570.000 kr.

Herudover forventes anvendelsen af XBRL at indeholde et reduktionspotentiale blandt øvrige aftagere af regnskabsoplysninger (pengeinstitutter og dataleverandører). Potentialet ligger dels i besparelser i ressourceanvendelsen hos disse virksomheder og dels i besparelser på anskaffelse af årsrapporter. Samlet set er reduktionspotentialet for anvendelsen af digitale regnskaber blandt øvrige aftagere opgjort til ca. 24,0 mio. kr. på samfundsniveau, svarende til 59 kr. pr årsrapport.

Tabellen herunder sammenfatter kvantificeringen af betydningen af anvendelsen af XBRL-løsningen:

Reduktionspotentiale	Årlige lettelser, samfundsniveau, kr.	Årlige lettelser, pr selskab/årsrapport, kr.
Indberetningen af årsrapporter	31.639.779	282
Indberetning og anvendelse hos SKAT	47.259.910	422
Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik	570.896	70
Anvendelse blandt øvrige aftagere	23.991.667	59

Som det fremgår af tabellen, forventes det største lettelsespotentiale at være forbundet med indberetningen af årsrapporterne samt indberetningen af selskabsselvangivelsen til SKAT, ligesom potentialet forventes at være relativt stort for ikke-offentlige aftagere af årsrapporter.

5.8 Følsomhedsberegninger

Ovenstående opgørelser af de forventede årlige administrative lettelser ved anvendelsen af XBRL-løsningen for indberetningen og anvendelsen af årsrapporter er foretaget med udgangspunkt i at samtlige årsrapporter for B-selskaber indberettes ved brug af XBRL-løsningen, dvs. med udgangspunkt i en population på 112.000 årsrapporter.

I det følgende suppleres disse opgørelser med beregninger på betydningen af XBRL-løsningen, såfremt grundpopulationerne reduceres med 25 %, 50 % og 75 %. Følgende grundpopulationer indgår i de supplerende beregninger:

- Antallet af indberettede årsrapporter for B-selskaber
- Antallet af indberettede selskabsselvangivelser til SKAT for B-selskaber

- Antallet af indberetninger til regnskabsstatistikken blandt B-selskaber
- Antallet af solgte årsrapporter

Tabellen herunder sammenfatter kvantificeringen af betydningen af anvendelsen af XBRL-løsningen for indberetningen og anvendelsen af årsrapporter for de 4 scenarier:

Reduktionspotentiale ved 25%-scenario	Lettelse, pr selskab/årsrapport, kr.	Population	Årlige lettelser i alt, kr.
Indberetningen af årsrapporter	282	28.000	7.909.945
Indberetning og anvendelse hos SKAT	422	28.000	11.814.978
Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik	70	2.025	142.724
Anvendelse blandt øvrige aftagere	59	87.500	5.997.917

Reduktionspotentiale ved 50%-scenario	Lettelse, pr selskab/årsrapport, kr.	Population	Årlige lettelser i alt, kr.
Indberetningen af årsrapporter	282	56.000	15.819.889
Indberetning og anvendelse hos SKAT	422	56.000	23.629.955
Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik	70	4.050	285.448
Anvendelse blandt øvrige aftagere	59	175.000	11.995.834

Reduktionspotentiale ved 75%-scenario	Lettelse, pr selskab/årsrapport, kr.	Population	Årlige lettelser i alt, kr.
Indberetningen af årsrapporter	282	84.000	23.729.834
Indberetning og anvendelse hos SKAT	422	84.000	35.444.933
Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik	70	6.075	428.172
Anvendelse blandt øvrige aftagere	59	262.500	17.993.750

Reduktionspotentiale ved 100%-scenario	Lettelse, pr selskab/årsrapport, kr.	Population	Årlige lettelser i alt, kr.
Indberetningen af årsrapporter	282	112.000	31.639.779
Indberetning og anvendelse hos SKAT	422	112.000	47.259.910
Indberetning og anvendelse hos Danmarks Statistik	70	8.100	570.896
Anvendelse blandt øvrige aftagere	59	350.000	23.991.667

Som det fremgår af tabellen, betyder den direkte sammenhæng mellem populationer og reduktionspotentialet, at en ændring i grundpopulationerne vil slå fuldt igennem på det samlede reduktionspotentiale. Således vil en reduktion i grundpopulationerne på 25 % medføre en tilsvarende reduktion i reduktionspotentialet på 25 % osv.

6. **Anbefalinger og kommentarer**

Det er en gennemgående holdning blandt revisionsvirksomhederne, at det er nødvendigt at gøre en indsats for at sikre udbredelsen af XBRL-løsningen. Det anses i den forbindelse som afgørende, at der sikres en betydelig volumen af digitale indberetninger. På samme måde nævnes, at løsningen skal fungere hurtigt og pålideligt.

En effektiv måde til at øge motivationen er at kunne demonstrere en tids-/økonomisk besparelse ved at anvende XBRL.

Det blev blandt informanterne endvidere fremhævet, at indberetningen til SKAT skulle ligge samtidig som indberetningen til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, fordi der er her, tidsbesparelsen ligger.

Herudover blev nævnt, at det burde være muligt at indberette udbytte via XBRL, da dette repræsenterer en potentiel lettelse, der er let at implementere.

Endelig har de interviewede virksomheder fremført, at der kan ligge et potentiale i at tænke XBRL-løsningen ind langt tidligere i processen. Hermed menes, at XBRL i dag ses som et indsendelsesformat, der ligger efter datagenereringen og udarbejdelsen af årsrapporten. Såfremt XBRL i højere grad indarbejdes som datagenerator og således kobles sammen med virksomhedernes økonomisystemer, kan der være et potentiale, da der således allerede hos virksomhederne sker en kobling mellem økonomisystemet og posterne i årsrapporten.

7. Perspektivering

Som nævnt, er det tanken at udbrede muligheden for digital indberetning til de børsnoterede selskaber og C-selskaberne fra januar 2009.

Som led i indeværende undersøgelse er der gennemført interview med fire tilfældigt udvalgte børsnoterede selskaber for at høre nærmere om deres umiddelbare vurdering af potentialet ved XBRL-løsningen. De fire børsnoterede selskaber repræsenterer forskellige brancher og organisationsstrukturer.

Alle interview er indledt med en gennemgang af den eksisterende XBRL-løsning, som har dannet udgangspunkt for diskussionen.

Fælles for interviewene er, at alle informanterne tilslutter sig idéen om at digitalisere så meget data som muligt. Det er også kendetegnende, at alle ser en fordel i, at der især for mindre virksomheder sker en større standardisering af årsrapporterne.

Endvidere er et fællestræk, at de interviewede virksomheder udarbejder årsrapporter ved brug af Microsoft Word og Microsoft Excel. Det foregår typisk ved, at tal-delen lægges fra økonomisystemet over i en Excel-fil, hvorefter der sker en kvalitetssikring og reklassifikation af tallene. Herefter lægges de "godkendte" tal over i en Excel-skabelon, der er opbygget til årsrapporten.

For tekstdelen gælder, at der anvendes en Word-skabelon, inkl. billeder. Så vidt muligt bruges tekst fra foregående år, men ofte vil det være nødvendigt at skrive teksten "fra bunden" som følge af hændelser i årets løb og forventninger til fremtiden.

Samtidig fremhæves i alle interview, at årsrapporten tjener et marketing-formål og bruges som virksomhedens ansigt udadtil, hvorfor layout vægtes særdeles højt. Heri ligger også et af de største forbehold mod brugen af XBRL-baseret indberetning, fordi informanterne ikke kan se, hvorvidt en XBRL-løsning kan honorere deres ønsker til layout.

Et andet gennemgående spørgsmål som de interviewede virksomheder finder det vigtigt at få afklaret er, hvor meget omstilling en overgang til XBRL vil kræve, herunder om det vil være muligt at indlæse data fra Excel.

Af positive, mulige konsekvenser peger de interviewede virksomheder på en række forhold:

- XBRL vil medføre en ensretning og automatisering for mindre datterselskaber. Dette fremhæves af en af virksomhederne, som udarbejder og indberetter årsrapporter for en række datterselskaber. Her vurderes XBRL at kunne spare tid på hele processen, som samtidig kan påbegyndes tidligere.
- Flere af virksomhederne indhenter årsrapporter fra mulige opkøbs-emner, hvor elektroniske data vil lette adgangen.
- Ensretning af årsrapporterne vil give mulighed for at opstille sammenligningstal og benchmarks.
- Det kan spare tid i forarbejdningen og valideringen af tallene, når de lægges fra økonomisystemet til Excel.
- Der vurderes at være en tidsbesparelse i indberetningerne til SKAT og DST.

Endelig skal nævnes, at alle virksomhederne udtrykte ønske om at indgå i dialog med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen om udviklingen af XBRL-løsningen.

Som det fremgår, genfindes mange af vurderingerne fra den øvrige del af undersøgelsen. Det gælder især fordele ved større standardisering af årsrapporterne, herunder større sammenlignelighed, og et forventet mindre tidsforbrug på indberetning til SKAT og DST.

8. Metode, udfordringer og validitet

Undersøgelsen af det erhvervs- og samfundsøkonomiske potentiale ved XBRL-løsningen er gennemført i perioden primo august til primo november 2007.

Undersøgelsen fokuserer primært på konsekvenserne for B-selskaberne. En tidligere analyse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen fra marts 2005 har vist, at 83% af virksomhederne anvender revisor til opstilling af årsrapporten. Årsrapporterne fra B-selskaber udgør omkring 90 % af alle indsendte årsrapporter til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

XBRL-løsningen dækker de såkaldte B-selskaber fra 1. januar 2008, mens de børsnoterede selskaber og C-selskaber forventes at kunne indberette via XBRL fra januar 2009. Senere forventes XBRL-løsningen udviklet til også at omfatte de selvstændigt erhvervsdrivende.

Undersøgelsen er tilrettelagt som en analyse, hvor såvel omkostningssiden som benefit-siden er afdækket og så vidt muligt kvantificeret. Undersøgelsen sigter med andre ord på at opgøre nettopotentialet ved indførelsen af XBRL-løsningen.

Således afdækker undersøgelsen niveauet for de forventede omkostninger i omstillingsfasen, de forventede administrative konsekvenser på løbende basis, samt de forventede direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser.

På input-siden har undersøgelsen primært fokuseret på virksomheder, der anvender revisor og:

- Identificeret nuværende typiske arbejdsgange
- Identificeret ændringer i arbejdsgange
- Identificeret behov for omstillinger
- Fastlagt forudsætninger, herunder bl.a. i forhold til andel af brugere

På output-siden er:

- Identificeret potentielle aftagere af digitale regnskabsoplysninger
- Identificeret potentiale for selskaber og revisorer ved datagenbrug og brug af digitale regnskabsoplysninger

Der er anvendt en række datakilder i undersøgelsen:

- Eksisterende undersøgelser på området fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, herunder AMVAB-rapporter og Rapport om Revisionspligten for B-virksomheder, marts 2005
- Møder med Danmarks Statistik og SKAT
- Møder med BDO ScanRevision og løbende dialog
- Møder med Mortensen & Beierholm, Statsautoriseret Revisionsaktieselskab om proces og interessenters brug og nytte af årsrapporter samt løbende dialog
- Workshop med revisorer, med deltagelse 5 revisorer fra i alt 4 revisionsfirmaer og en repræsentant fra FRR, Foreningen af Registrerede Revisorer
- Møde med et større pengeinstitut og telefoninterview med fire mindre pengeinstitutter
- To telefoninterview med mindre registrerede revisorer
- To telefoninterview med systemleverandører
- Telefoninterview med SoftwareAG
- Møde med leverandør af virksomhedsdata
- Møde med fire børsnoterede selskaber
- Møde med repræsentant fra XBRL Danmark

8.1 Metodiske udfordringer

Der er i udarbejdelsen af indeværende undersøgelse identificeret følgende metodiske udfordringer:

- Udfordringer ved dataindsamling
- Identifikation af virksomheder, der selv forestår udarbejdelsen og indberetningen af årsrapporter

8.1.1 Udfordringer ved dataindsamling

Udfordringerne ved dataindsamling skyldes især, at XBRL-løsningen ikke er i drift, hvorfor det har været svært for informanterne at forholde sig til, "hvordan det foregår". Det er kun BDO ScanRevision, der på nuværende tidspunkt har haft mulighed for at teste løsningen.

Det har dog ofte været muligt at identificere ændringer i sagsgange og arbejdsprocesser og indhente overordnede vurderinger af de opstillede omkostningsområder, primært forventet tidsforbrug.

I forhold til de forventede omstillingsomkostninger baserer de indhentede tidsestimater sig på en vurdering af, hvad det vil kræve at omstille sig til XBRL.

I forhold til de forventede løbende omkostninger har det vist sig mere vanskeligt at få konkrete vurderinger af tidsforbruget. Det har dog i de fleste tilfælde været muligt at sætte vurderingerne af omkostningerne i forhold til de eksisterende omkostninger. Eksempelvis har interviewene vurderet, XBRL vil kunne reducere arbejdet med selskabsselvangivelsen med op til en tredjedel. Disse vurderinger er så holdt op imod eksisterende AMVAB-data fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

Det er således kendetegnende, at informanterne vurderer, at sagsgange og arbejdsprocesser hos revisor allerede er tilrettelagt således, at de minder om "XBRL-processen". Det understøttes også af, at XBRL bygger oven på de eksisterende systemer. Der har med andre ord været stor overensstemmelse i vurderingerne fra de forskellige informanter i dataindsamlingen.

8.1.2 Identifikation af virksomheder, der selv ikke anvender revisorer

Det har vist sig umuligt at få kontakt til virksomheder, der selv forestår udarbejdelsen og indberetningen af årsrapporten, selskabsselvangivelsen og regnskabsdata til Danmarks Statistik. Det har været en generel kommentar, at det er meget få, eller datterselskaber til store virksomheder, som selv indberetter. Det har dog været muligt at få vurderinger af processen, som vurderes at være sammenfaldende med revisors.

8.2 Undersøgelsens validitet

Som beskrevet, er der en række usikkerheder forbundet med gennemførelsen af undersøgelsen af det erhvervs- og samfundsøkonomiske potentiale ved XBRL-løsningen.

Disse usikkerheder udspringer primært af, at XBRL-løsningen stadig befinder sig i en test-fase, hvor mulighederne endnu ikke er endeligt fastlagte og fortsat under udvikling. Eksempelvis har funktionaliteterne i XBRL-løsningen ikke ligget fast og har ændret sig undervejs i undersøgelsesforløbet.

Det betyder, som nævnt, at det ofte har været vanskeligt at få konkrete vurderinger af de forventede konsekvenser af en overgang til XBRL.

Det er dog væsentligt at gentage, at der generelt har været stor overensstemmelse i de indsamlede kvalitative data i forhold til konsekvenserne af XBRL-løsningen for arbejdsgange og -processer. Således har der været sammenfald mellem de forskellige revisors vurderinger, ligesom de større revisors vurderinger af betydningen for mindre revisorer og pengeinstitut-

ter generelt genfindes i interviewene med disse. Denne empiriske overensstemmelse styrker undersøgelsens validitet.

Som konsekvens af ovenstående usikkerheder, har det derfor været nødvendigt at definere en række forudsætninger, som er lagt til grund for undersøgelsen. Forudsætningerne er præsenteret og diskuteret undervejs i undersøgelsen.

Nedenfor gennemgås, hvordan usikkerhederne metodisk er søgt imødegået.

Den typiske proces

Selvom lovgivningen stiller klare krav til årsrapporter og udarbejdelsen heraf, ligesom der eksisterer retningslinier for revisorernes arbejde med årsrapporter, er der forskelle i, hvordan arbejdsgangene i dag ser ud hos revisorerne.

Det har derfor været afgørende at opstille en typisk arbejdsproces, som primært revisorer kan genkende, og som kan danne udgangspunkt for vurderingerne af konsekvenserne ved overgangen til XBRL.

Den typiske proces er opstillet på baggrund af møder med henholdsvis Danmarks Statistik, SKAT og BDO ScanRevision. Processen er efterfølgende blevet kommenteret og valideret på møder med Mortensen & Beierholm, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samt på workshoppen med revisorer.

Brugen af AMVAB-data

Der er så vidt muligt anvendt data fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsens AMVAB-målinger i beregningen af de økonomiske konsekvenser. Således er vurderingerne fra dataindsamlingen holdt op imod målinger på årsrapporten, indberetning til Danmarks Statistik og selskabsselvangivelsen, herunder fordelingen på aktiviteter.

Konfrontation med praksis og løbende validering

Den tidsmæssige forskydning i gennemførelsen af dataindsamlingen har endvidere bevirket, at vurderinger og antagelser, der er fremkommet i et interview, er blevet medtaget i det næste. Dermed er der sket en løbende konfrontation med praksis af foreløbige resultater.

Kommentering

Det skal nævnes, at rapportudkastet har været til kommentering hos to statsautoriserede revisionsfirmaer, Mortensen & Beierholm samt BDO ScanRevision. Kommenteringen gælder dog ikke i forhold til erfaringerne fra interviewene med de børsnoterede selskaber og XBRL Danmark.

Populationer

Undersøgelsen er primært fokuseret på B-selskaber. I henhold til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen modtages årligt ca. 112.000 årsrapporter fra B-selskaber med selvstændig drift, svarende til 90 % af alle indsendte årsrapporter.

Perspektivering

Der er udarbejdet et særskilt kapitel om erfaringerne fra interviewene med de børsnoterede selskaber. Det skyldes, at XBRL-løsningen for denne kategori først forventes udviklet fra foråret 2008 og implementeret fra januar 2009.